

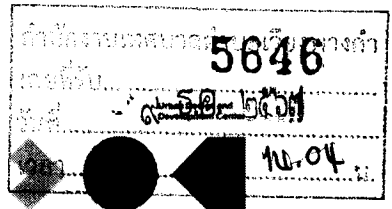
สำนักงานเทศบาลเมืองเวียงพางคำ

- ๙ ธ.ค. ๒๕๖๗

นางสาว

Urban Design and Development Center

388 อาคารอเนกประสงค์ 9 ถนนสีพระยา แขวงมหาพฤกษ์าราม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500
388 Amigo Tower ถนนสีพระยา แขวงมหาพฤกษ์าราม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500
Tel: 0 2234 0293 Fax: 0 2234 0294 E-mail: info@uddc.net URL: www.uddc.net

UDDC

ที่ UddC.P-2567/0232

เรื่อง

ขอเสนอ

เรื่อง

เรื่อง

เรื่อง

เรื่อง

เรื่อง

เรื่อง

เรื่อง

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลเวียงพางคำ

สิ่งที่แนบมาด้วย 1) เอกสารเชิงหลักการ

2) แบบสำรวจสถานการณ์เมืองที่เป็นมิตรกับสังคมสูงวัย

4 ธันวาคม 2567

ด้วยศูนย์ออกแบบและพัฒนาเมือง ศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านยุทธศาสตร์เมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (UddC-CEUS) ในการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ดำเนินโครงการพัฒนาศูนย์ประเมินความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมเมืองกับสุขภาวะคนเมืองในยุคสังคมสูงวัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมเมืองกับสุขภาวะคนเมือง พัฒนาศูนย์การประเมินสภาพแวดล้อมเมืองที่พร้อมรับกับสังคมสูงวัย ตลอดจนจัดทำคู่มือประเมินเมืองสุขภาวะที่พร้อมรับกับสังคมสูงวัย เพื่อขยายองค์ความรู้ด้านสุขภาพที่บูรณาการร่วมกับการออกแบบและพัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองที่สนับสนุนให้มีการดำเนินชีวิตให้มีสุขภาพที่ดีเป็นวงกว้าง

ในการนี้ ศูนย์ฯ กำลังดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน ในฐานะหน่วยงานดูแลและบริหารจัดการพื้นที่เมือง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น จึงใคร่ขอเสนอแนะหน่วยงานของท่านตอบแบบสำรวจสถานการณ์เมืองที่เป็นมิตรกับสังคมสูงวัย ตามเอกสารแนบนี้ หรือสแกน QR Code และขอความกรุณาส่งแบบสำรวจกลับมายังศูนย์ฯ ภายในวันศุกร์ที่ 17 มกราคม พ.ศ.2568 เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์สถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมเมืองกับสุขภาวะคนเมืองในยุคสังคมสูงวัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

แบบสำรวจออนไลน์

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลเวียงพางคำ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิมิต นิลสี)

ผู้อำนวยการศูนย์ออกแบบและพัฒนาเมือง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรมล เสรีสกุล)

ผู้อำนวยการศูนย์ออกแบบและพัฒนาเมือง
ศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านยุทธศาสตร์เมือง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารเชิงหลักการ

โครงการพัฒนาดัชนีประเมินความสัมพันธ์ระหว่าง สภาพแวดล้อมเมืองกับสุขภาวะคนเมืองในยุคสังคมสูงวัย

ศูนย์ออกแบบและพัฒนาเมือง ศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านยุทธศาสตร์เมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (UddC-CEUS)
ร่วมกับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างสรรค์เสริมสุขภาพ (สสส.)

หลักการและเหตุผล

จากสภาวะการณ์การเข้าสู่สังคมสูงวัยที่เกิดขึ้นควบคู่ไปกับกระบวนการกลายเป็นเมือง ทำให้ภาพรวมของสังคมเมืองในศตวรรษที่ 21 เต็มไปด้วยความหลากหลายและซับซ้อน แม้เมืองจะเป็นพื้นที่แห่งโอกาส แต่ขณะเดียวกันก็มีข้อจำกัดในหลายมิติ ทั้งความหนาแน่นแออัด ขนาดพื้นที่อยู่อาศัยที่จำกัด ปัญหาสถานะในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงปัญหาสังคมและความเหลื่อมล้ำ ประชากรเมืองหรือ "คนเมือง" จำเป็นต้องอาศัยอยู่ท่ามกลางข้อจำกัดเหล่านี้ ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยเสี่ยงที่เพิ่มโอกาสการเจ็บป่วยและการเกิดโรคเรื้อรังต่าง ๆ

หนึ่งในความท้าทายที่สำคัญ คือ โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (Non-Communicable Diseases: NCDs) เช่น โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคเบาหวาน โรคระบบทางเดินหายใจเรื้อรัง และโรคสมองเสื่อม โรคเหล่านี้ถือเป็นปัญหาสุขภาพอันดับหนึ่งของโลก โดยข้อมูลจากองค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 2022) ระบุว่า กลุ่มโรค NCDs ทำให้มีผู้เสียชีวิตถึง 41 ล้านคนต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 71 ของผู้เสียชีวิตทั้งหมดทั่วโลก สำหรับประเทศไทย ตัวเลขอยู่ที่ร้อยละ 75 หรือประมาณ 320,000 คนต่อปี นอกจากนี้ ยังมีผู้เสียชีวิตก่อนวัยอันควร (อายุระหว่าง 30-69 ปี) ถึง 15 ล้านคนต่อปี โดยสาเหตุส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมชีวิตประจำวัน เช่น การบริโภคอาหารที่ไม่เหมาะสม การขาดการออกกำลังกาย การดื่มแอลกอฮอล์ และการสูบบุหรี่ ทั้งหมดนี้มักเกี่ยวข้องกับ "สภาพแวดล้อมเมือง" ทั้งในเชิงกายภาพ เช่น โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งสาธารณะ มลภาวะ และพื้นที่สาธารณะ รวมถึงมิติทางสังคม เช่น ความสัมพันธ์ในชุมชนและการเข้าถึงบริการสุขภาพ

ในบริบทของประเทศไทย ซึ่งเข้าสู่ "สังคมสูงวัยโดยสมบูรณ์" (Aged Society) ตั้งแต่ปี 2564 ด้วยจำนวนประชากรผู้สูงวัย 60 ปีขึ้นไปกว่า 13 ล้านคน หรือร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด และคาดการณ์ว่าจะเข้าสู่ "สังคมสูงวัยระดับสุดยอด" (Super-Aged Society) ภายในปี 2574 ด้วยสัดส่วนประชากรสูงวัยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด ความเปลี่ยนแปลงนี้ไม่เพียงสร้างความท้าทายในด้านสุขภาพและคุณภาพชีวิตของผู้สูงวัย แต่ยังเน้นย้ำความสำคัญของการออกแบบเมืองที่ตอบโจทย์การใช้ชีวิตของคนทุกวัย

ดังนั้น การออกแบบเมืองให้รองรับการเปลี่ยนแปลงทางประชากรจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยแนวคิดจากองค์การอนามัยโลกเกี่ยวกับ "เมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงวัย" (Age-Friendly Cities) และ "เมืองสุขภาวะ" (Healthy Cities)

ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการออกแบบสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพ เช่น การสร้างพื้นที่สาธารณะและโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการเข้าถึงของผู้สูงวัย การพัฒนาระบบขนส่งที่ปลอดภัยและครอบคลุม และการสนับสนุนให้เกิดพื้นที่ชุมชนที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนทางสังคม องค์ประกอบเหล่านี้ไม่เพียงช่วยลดความเสี่ยงต่อโรค NCDs แต่ยังช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมของประชากรในทุกช่วงวัย

จากที่กล่าวข้างต้น ศูนย์ออกแบบและพัฒนาเมือง (UddC-CEUS) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จึงเห็นความสำคัญในการศึกษาสภาพแวดล้อมเมืองซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยส่งเสริมการมีสุขภาวะทางกาย จิต สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในเมือง จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาดัชนีประเมินความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมเมืองกับสุขภาวะคนเมืองในยุคสังคมสูงวัย โดยมีโจทย์สำคัญคือ “เมืองจะต้องมีสภาพแวดล้อมแบบใดที่เอื้อให้คนสามารถสั่งสมต้นทุนทางสุขภาพ (healthy capital) ตลอดช่วงเวลาของชีวิต” เพื่อขยายองค์ความรู้ด้านสุขภาพที่บูรณาการร่วมกับการออกแบบและพัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองที่สนับสนุนให้มีการดำเนินชีวิตให้มีสุขภาวะที่ดีเป็นวงกว้าง และขับเคลื่อนสู่ข้อเสนอแนวทางการออกแบบสภาพแวดล้อมเมืองที่ป้องกันและพร้อมรับกับสังคมสูงวัยในประเทศไทย ให้คนทุกช่วงอายุสามารถแก่ตัวไปได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมเมืองกับสุขภาวะคนเมืองในยุคสังคมสูงวัย
- 2) พัฒนาดัชนีการประเมินสภาพแวดล้อมเมืองที่ส่งเสริมสุขภาวะคนเมืองในยุคสังคมสูงวัย
- 3) ประเมินสภาพแวดล้อมเมืองที่ส่งเสริมสุขภาวะคนเมืองรองรับสถานการณ์สังคมสูงวัย
- 4) จัดทำคู่มือประเมินความพร้อมของสภาพแวดล้อมเมืองที่ส่งเสริมสุขภาวะคนเมืองในยุคสังคมสูงวัย

เป้าหมาย

- 1) เป็นข้อมูลสนับสนุนการยกระดับการสนับสนุนพื้นที่ส่งเสริมสุขภาพ และเป็นผลงานด้านวิชาการและนวัตกรรมเพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมด้านการสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับคนทุกกลุ่ม ตามยุทธศาสตร์และเป้าหมายการดำเนินงานของสำนักกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- 2) สร้างความเข้าใจด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และการพัฒนาองค์ความรู้ด้านสุขภาพประเด็นที่เชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมเมือง สามารถขยายผลองค์ความรู้ด้านสุขภาพ บูรณาการกับความรู้และการพัฒนาสภาพแวดล้อมเมือง และการต่อยอดเป็นข้อเสนอและสร้างการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมระดับเมือง
- 3) เกิดการบูรณาการองค์ความรู้ระหว่างด้านผังเมือง และสุขภาพ ในการใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสุขภาพส่งเสริมแนวทางการออกแบบและพัฒนาเมือง
- 4) ประชาชนทั่วไป มีองค์ความรู้ ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมกับกิจกรรมทางกายที่เป็นความท้าทายในยุคสังคมสูงวัย
- 5) ข้อเสนอแนวทางการออกแบบสภาพแวดล้อมเมืองที่ป้องกันและพร้อมรับกับสังคมสูงวัยในประเทศไทย ให้คนทุกช่วงอายุสามารถแก่ตัวไปได้อย่างมีคุณภาพ